
ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Διεθνή Συνέδρια.— Δύο σημαντικά συνέδρια θά πραγματοποιηθοῦν τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1971, τὸ 14ο Συνέδριο Βυζαντινῶν Σπουδῶν στὸ Βουκουρέστι (6 - 12 Σεπτ.) καὶ τὸ 3ο Κρητολογικὸ Συνέδριο στὸ Ρέθυμνο (10 - 23 Σεπτ.)— βλ. Ἑλληνικά 23 (1970) 429. Ἡ δευτέρα ἐγκύκλιος τοῦ Συνεδρίου τοῦ Βουκουρεστίου δίνει λεπτομέρειες γιὰ τὸ πρόγραμμα τῶν ἐργασιῶν καὶ ἰδίως γιὰ τὰ τέσσερα κεντρικὰ θέματα ποῦ θά ἀπασχολήσουν τὸ Συνέδριο καὶ τοὺς κυρίους εἰσηγητῆς τῶν. Ἔτσι, γιὰ τὸ πρῶτο θέμα (Κοινωνία καὶ πνευματικὴ ζωὴ στὸν 14ο αἰῶνα) κύριος εἰσηγητῆς ὀρίστηκε ὁ Ihor Ševčenko (Dumbarton Oaks), καὶ εἰσηγητῆς οἱ E. Werner (κοινωνικὰ προβλήματα), J. Meyendorff (θρησκευτικά), H. G. Beck καὶ H. Hunger (φιλολογία), M. Χατζηδάκης καὶ Sv. Radojčić (τέχνη)· γιὰ τὸ δεύτερο θέμα (Προβλήματα ἱστορικῆς γεωγραφίας στὸ Βυζάντιο) κύριος εἰσηγητῆς ἢ κυρία Ἑλένη Ahrweiler (Παρίσι), εἰσηγητῆς: Z. V. Oudaltsova, A. Kajdan, R. Bartikian, A. Pertusi, N. Οἰκονομίδης, D. Obolensky· γιὰ τὸ τρίτο θέμα (Ἡ κοσμικὴ τέχνη στὸ Βυζάντιο) κύριος εἰσηγητῆς André Grabar (Παρίσι), εἰσηγητῆς: C. Beckwith, W. Volbach, O. Podobedova· τέλος γιὰ τὸ τέταρτο θέμα (Τὸ Βυζάντιο καὶ ἡ Ρουμανία), κύριος εἰσηγητῆς E. Stănescu (Βουκουρέστι) καὶ εἰσηγητῆς: V. Georgescu, I. Mircea, I. Stefanescu. Ὅριστικὰν ἐπίσης εἰσηγητῆς γιὰ τὰ θέματα ποῦ θά ἐξεταστοῦν σὲ ἰδιαίτερα τμήματα: γιὰ τὴν παλαιογραφία καὶ κωδικολογία I. Καραγιαννόπουλος, παπυρολογία καὶ ἐπιγραφικὴ V. Beševliev, νομισματικὴ M. Metcalf, ἀρχαιολογία καὶ τέχνη Ch. Delvoe, μουσικολογία Kenneth Levy, ἱστορία τῶν ἐπιστημῶν K. Vogel.— Μετὰ τὸ τέλος τοῦ Συνεδρίου προβλέπονται δύο πενθήμερες ἐκδρομὲς καὶ δύο τριήμερες.

Συμπόσιο τῆς Ἑταιρείας Νεοελληνικῶν Σπουδῶν (MGSA) στὸ Καίμπριτζ (Η.Π.Α.).— Τὸ δεύτερο Διεθνὲς Συμπόσιο τῆς Ἑταιρείας Νεοελληνικῶν Σπουδῶν τοῦ Princeton (πρόεδρος ὁ καθηγητῆς E. Keely—βλ. Ἑλληνικά 21, 1968, 484) πραγματοποιήθηκε στὸ Harvard's Fogg Art Museum στὸ Cambridge τῆς Μασαχουσέτης, μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν 150 χρόνων ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση τοῦ 1821. Πρόεδρος τῆς τοπικῆς ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς ἦταν ἡ καθηγ. Λιλὴ Μαυράκη. Ἔλαβαν μέρος γύρω στὰ 300 ἄτομα, καὶ ἀνάμεσα στὶς ποικίλες ἐκδηλώσεις ποῦ πλαισίωναν τὸ συμπόσιο ἰδιαίτερη αἴσθηση ἔκαναν οἱ παραστάσεις Καραγκιόζη ἀπὸ τὸν Παναγιώτη Μιχόπουλο, ποῦ εἶχε εἰδικὰ προσκληθῆ. Οἱ ἀνακοινώσεις τοῦ Συνεδρίου περιστρέφονταν ὅλες γύρω ἀπὸ τὴν ἱστορία τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 καὶ τῆς προπαρασκευῆς τῆς. Σημειώνουμε μερικὲς (περιλήψεις δημοσιεύτηκαν στὸ Bulletin τῆς Ἑταιρείας, τόμ. 3, ἀρ. 1, Ἰούνιος 1971): Deano Geanakoplos (Yale), «Ὁ ρόλος τῶν Ἑλλήνων τῆς διασποράς γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς νέας ἔθνικῆς συνείδησης». — John Νικολοπούλου (N. York), «Οἱ Ἕλληνες τῆς Ρωσίας καὶ οἱ ἀρχὲς τοῦ νεοελληνικοῦ ἔθνισμοῦ». — Νάνος Βαλαωρίτης (San Fransisco), «Ὁ Ρήγας καὶ οἱ προεπαναστατικὲς ἰδεολογικὲς ζυμώσεις». — Evan Vlachos (Colorado), «Κοινωνικὴ ὀργάνωση καὶ κοινωνικὲς διαμάχες στὴν ἐποχὴ τῆς Ἐπαναστάσεως». — Denis Skiotis (Harvard), «Ἡ ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση: τὸ τελευταῖο παιγίδι τοῦ Ἄλῃ πασᾶ». — Barbara Jelavich (Indiana), «Ἡ ἑλληνικὴ Ἐπανάσταση καὶ τὰ Βαλκανικὰ ἔθνη». — John Petropulos (Amherst College),

«Μορφές συνεργασίας με τον έγχθρό κατά τη διάρκεια τής 'Επανάστασεως». – Speros Vryonis (Los Angeles), «Οί 'Ελληνες υπό τον τουρκικό ζυγό». – A.M. Bryer (Birmingham, 'Αγγλία), «Οί 'Ελληνες του Πόντου και ή έλληνική 'Επανάσταση». – Harry Psomiades (N. York), «'Ο χαρακτήρας του νέου έλληνικού κράτους». – Κώστας Προυσσής, «Τά άπομνημονεύματα του Μακρυγιάννη». – A. Lord (Harvard), «'Η ήρωική παράδοση των έπικών και διηγηματικών τραγουδιών (Eric and Ballad)· συνέχεια και άλλαγή».

Σικελικών 'Ινστιτουτον Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών. – Τόν 'Απρίλιο του 1951, στην καταληκτήρια συνεδρίαση του 8ου Διεθνούς Βυζαντινολογικού Συνεδρίου που είχε συνέλθει στο Παλέρμο, είχε διατυπωθή ή εϋχή νά ιδρυθή στην πόλη αυτή ένα 'Ινστιτουτο Βυζαντινών και Νεοελληνικών Σπουδών. Με τή συμπλήρωση εικοσαετίας από την ίδρυσή του, ή Διεύθυνση του 'Ινστιτουτου θυμίζει στους φίλους και στους συνεργάτες του τήν εϋχή αυτή και ανακοινώνει τους 'Ιταλούς και ξένους επιστήμονες που φιλοξενήθηκαν στο 'Ινστιτουτο από τό 1962 ως σήμερα καθώς και τον πλούσιο κατάλογο των εκδόσεών του : έντεκα δημοσιεύματα στη σειρά «Testi» (έτοιμάζεται για έκδοση από τον I. Dujčen το «Χρονικόν τής Μονεμβασίας»), έξι στη σειρά «Quaderni» (τό τελευταίο, 1971, ή ιταλική μετάφραση τής 'Ιστορίας τής βυζαντινής λογοτεχνίας του Krumbacher' υπό έκτύπωση τό έργο του G. Rohlfs, Nuovi scavi linguistici nella antica Magna Grecia), τρία στη σειρά «Quaderni di Poesia neogreca». – Εϋχόμεστε στο 'Ινστιτουτο και στον θαλερό διευθυντή του φίλο καθηγητή κ. Bruno Lavagnini συνέχιση τής γόνιμης αυτής δραστηριότητας.

'Εκατονταετηρίς τής Μακεδονικής Φιλεκπαιδευτικής 'Αδελφότητος. – 'Η Μακεδονική Φιλεκπαιδευτική 'Αδελφότης ιδρύθηκε στην Κωνσταντινούπολη τό 1871 από παροικούντες εκεί Δυτικομακεδόνες, έβοήθησε σημαντικά τήν εκπαίδευση των νέων από τή Μακεδονία και ίδρυσε τό Γυμνάσιο Τσοτυλίου, που είχε εξαιρετική άκτινοβολία σε όλη τή Μακεδονία ως τό 1912. Τό 1924 ή 'Αδελφότης μετέφερε τήν έδρα της στη Θεσσαλονίκη και συνέχισε έδω τό εκπαιδευτικό και γενικότερα τό παιδευτικό της έργο (ανάμεσα σε άλλα ή 'Αδελφότης έχει ιδρύσει τό Λαογραφικό Μουσείο Β. 'Ελλάδος). Τό Δ. Σ. αποφάσισε νά έορτάση τή συμπλήρωση των εκατό χρόνων από τήν ίδρυση τής 'Αδελφότητος και ανέθεσε σε ειδικούς τή συγγραφή τής ιστορίας της και τήν έκδοση άναμνηστικού λευκόματος. 'Αποφάσισε επίσης νά στηθούν στο Τσοτύλι οί προτομές των πρωτεργατών τής 'Αδελφότητος, του μητροπολίτου Νικαίας 'Ιωαννικίου και του Κωνσταντίου Θωμαΐδη.

«'Ιστορικών 'Αρχείον Νεοελληνικής Μουσικής». – Στις 18 'Ιουνίου 1971 έγιναν στην 'Εθνική Βιβλιοθήκη τά έπίσημα έγκαίνια ενός νέου τμήματος με τήν παραπάνω όνομασία. Πρόκειται για τό 'Αρχείο που είχε συγκεντρώσει ό Κερκυραίος μουσικός Σπύρος Μοτσενίγος, καθηγητής του 'Ελληνικού 'Ωδείου και μέλος τής Κρατικής 'Ορχήστρας, που πέθανε τον 'Ιανουάριο του 1970. Τό 'Αρχείο περιέχει ανάμεσα στ' άλλα, και χειρόγραφα του Ν. Μάντζαρου, έργα 'Επτανησίων κυρίως μουσουργών, βιβλία και χειρόγραφα. Τό 'Αρχείο δωρήθηκε στο κράτος από τή χήρα του κατόχου, μουσικό και τήν ίδια, κυρία Λίτσα Παππά - Μοτσενίγου.

'Η Β' 'Επτανησιακή 'Εβδομάδα θά όργανωθή έφέτος στη Ζάκυνθο, από 29 Αϋγούστου – 5 Σεπτεμβρίου, με τή φροντίδα του Δήμου Ζακυνθίων. 'Η Α' 'Επτανησιακή 'Εβδομάδα είχε πραγματοποιηθή πέρυσι τον Σεπτέμβριο στην Κέρκυρα (βλ. 'Ελληνικά 23, 1970, 426 - 427).

Collectanea Silvio Giuseppe Mercati.—Με την πρωτοβουλία του Ίνστιτούτου Βυζαντινῶν καὶ Νεοελληνικῶν Σπουδῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ρώμης (διευθυντῆς ὁ καθηγητῆς Giuseppe Schirò) καὶ μετὰ τὴν ἐπιμέλεια τῆς Augusta Acconcia Longo, ἐκδίδονται συγκεντρωμένα τὰ Σύμμεικτα τοῦ Silvio Giuseppe Mercati (ἐκδόση τῆς Casa Editrice Dedalo Libri, Bari). Τὰ Σύμμεικτα θὰ περιλάβουν σὲ δύο τόμους 1500 σελίδων ἄρθρα καὶ μελέτες τοῦ κορυφαίου Ἰταλοῦ βυζαντινολόγου ποὺ ἀναφέρονται σὲ θέματα τῆς κλασσικῆς καὶ τῆς βυζαντινῆς φιλολογίας, τῆς παλαιογραφίας καὶ κωδικολογίας, ἀρχαιολογίας, νεοελληνικῆς φιλολογίας κτλ.

Τμητικὸς τόμος I. Θ. Κακριδῆ.—Μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τοῦ καθηγ. I. Θ. Κακριδῆ ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον καὶ μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῶν ἐβδομήντα χρόνων ποὺ συμπληρώνει ἐφέτος, οἱ συνάφελφοί του τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, καθὼς καὶ πολλοὶ φίλοι καὶ παλαιοὶ μαθητῆς του, γιὰ νὰ τὸν τιμήσουν ἀποφάσισαν νὰ ἐκδώσουν ἓναν τόμον ποὺ θὰ περιλαμβάνῃ μικρὰς μελέτες τοῦ δημοσιευμένους σὲ δικά μας καὶ ξένα περιοδικὰ ἢ ἄλλα δημοσιεύματα. Ὁ τόμος, μετὰ τὸν τίτλον «Μελέτες καὶ ἄρθρα», θ' ἀποτελεῖται ἀπὸ 300 σελίδας περίπου, καὶ θὰ περιέχῃ ἕως 50 ἄρθρα μετὰ θέματα ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν γραμματείαν, τὴν μεσαιωνικὴν καὶ νῆαν ἑλληνικὴν γραμματείαν καὶ τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν, ποὺ καλύπτουν σαράντα καὶ παραπάνω χρόνια ἀδιάκοπης ἐπιστημονικῆς δράσης. Τὴν ἐποπτεία τῆς ἐκδόσεως ἀνέλαβε Ἐπιτροπὴ ἀπὸ τοὺς καθηγητῆς Σ. Γ. Καψωμένο, Λίνο Πολίτη καὶ Α. Γ. Τσοπανάκη. Μετὰ ἐγκύκλιον τῆς τὸν Μάρτιον τοῦ 1971 ἡ Ἐπιτροπὴ γνωστοποίησε στοὺς συναδέλφους, φίλους καὶ μαθητῆς τοῦ τιμωμένου πὺς ὅσοι θὰ ἤθελαν νὰ συμμετάσχουν στὴν τιμητικὴ αὐτὴ προσφορὰ μποροῦν νὰ ἐγγραφῶν στὸν κατάλογον συνδρομητῶν, καταθέτοντας τὸ ἀντίτιμον τοῦ τόμου (δρ. 200 ἢ § 7 γιὰ τὸ ἐξωτερικόν) στὸν εἰδικὸ λογαριασμὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος (ἀρ. 403. 282). Τὸ ὄνομα τῶν συνδρομητῶν θὰ δημοσιευτῆ στὸν ἰδιαίτερον χαριστήριον πίνακα στὴν ἀρχὴ τοῦ τόμου. Ἡ ἐγκύκλιος βρῆκε εὐρύτατη ἀπήχησιν καὶ ἔχουν γραφτῆ ὡς σήμερον 600 περίπου συνδρομητῆς.

Ἐπανεκδόση τοῦ 11ου τόμου τῶν «Ἑλληνικῶν».— Ὅπως εἶναι γνωστόν, τὰ «Ἑλληνικὰ» ἐξεδίδοντο προπολεμικῶς στὰς Ἀθήνας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἀκαδημαϊκῶν ἀειμνήστων Κ. Ἀμάντου καὶ Σ. Β. Κουγέα. Τῆς σειρᾶς αὐτῆς εἶχαν ἐκδοθῆ οἱ τόμοι I (1928) - II (1939). Ἡ Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν ἀνέλαβε τὴν συνέχισιν τῆς ἐκδόσεως, κατὰ εὐγενικὴν παραχώρησιν τῶν πρώτων διευθυντῶν, ἀπὸ τὸν 12ο τόμον (1952/3). Ὁ 11ος τόμος, τελευταῖος τῆς προπολεμικῆς σειρᾶς, εἶχε κυκλοφορήσει τὸ 1940 σὲ ἐλάχιστα ἀντίτυπα, ἐνῶ τὰ ὑπόλοιπα καταστράφηκαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς. Γι' αὐτὸ εἶχε γίνῃ ἀπὸ καιρὸ δυσεὔρετος καὶ γενικόν ἦταν τὸ αἶτημα τῆς ἐπανεκδόσεώς του. Ἡ Ἐταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν ἀναποκρίθηκε στὸ αἶτημα αὐτὸ καὶ ἐξέδωσε τὸν τόμον σὲ καλαίσθητη φωτομηχανικὴ ἀνατύπωση, ποὺ ἐγένετο στὸ Ἑλληνικὸν Ἰδρυμα Ἐξυπηρετήσεως Πανεπιστημίου.

Τὰ περιεχόμενα τοῦ τόμου εἶναι τὰ ἑξῆς: Κ. Ἀμάντου, Ἡ αἰχμαλωσία τοῦ Νικολάου Λικινίου. Ὁ ἔθνομάρτυς Δωρόθεος Πρώτος.— Θ. Ἀξενίδου, Μία νέα Θεσσαλικὴ ἐπιγραφή.— Α. Βακαλοπούλου, Αἱ ἐν ἔτει 1770 ναυμαχίαι μετὰξὺ Ρωσικοῦ καὶ Τουρκικοῦ στόλου εἰς τὴν λαϊκὴν μας ποίησιν.— Κ. Βουρβέρη, Ἱστορικαὶ συγκρίσεις παρὰ Πλάτωνι.— Δ. Γκίνη, Τὸ ἐξ ἑθίμων δίκαιον τῶν Χίων ἐπὶ Τουρκοκρατίας.— E. Dallegio d'Alessio, Le texte grec du traité conclu par les Génois de Galata avec Mehmet II le 1er Juin 1453.— Α. Διομήδου, Ἡ πολιτικὴ τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας κατὰ τῆς μεγάλης ἰδιοκτησίας.— Σ. Β. Κουγέα, Ἐπιστολαὶ ἀνέκδοτοι Κοραῆ καὶ πρὸς Κοραῆν.— Μ. Μαλανδράκη, Νησιωτικὰ Χρονικά.

-Π. Μαρίνου, Γερ. Πλακωτός και Ν. Δοξαράς.- Δ. Ξαναλάτου, 'Ανέκδοτα έγγραφα τῆς ἐν Δωριδί ἱερᾶς μονῆς Βαρνάκοβας.- Α. Παπάζογλου, Δέκα έγγραφα τοῦ 'Οθωμανικοῦ 'Αρχείου.- Χρ. Πέτρου - Μεσογείτη, Παρατηρήσεις εἰς Κρητικὰς ἐπιγραφάς.- Α. Πολίτη, 'Η μονὴ Ταξιαρχῶν Αἰγίου. Χειρόγραφα μοναστηριῶν Αἰγίου καὶ Καλαβρύτων.- Κ. Ρωμαίου, Μεσαιωνικά τοπωνύμια.- Α. Χριστοφιλοπούλου, Ζητήματά τινα ἐκ τοῦ 'Επαρχιακοῦ Βιβλίου.- Στὸν ἴδιο τόμο δημοσιεύονται Σύμμεικτα ἀπὸ τοὺς Ν. Κοντολέοντα, Κ. 'Αμαντο, Α. Ηορνάθ, Ν. Σαραφίδη καὶ Δ. Γκίνη, καθὼς καὶ βιβλιοκρισίες ἀπὸ τοὺς Σ. Β. Κουγέα, Π. Μεσογείτη, Σ. Καψωμένο, Κ. 'Αμαντο, Ν. Σβορώνο, Ν. 'Ανδριώτη, Μ. Χατζηδάκη.

Τιμὴ σὲ ὁμότιμους καθηγητές.— 'Η Σχολὴ Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν 'Επιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐπέδωσε, σὲ εἰδικὴ τελετὴ στὴν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου, στίς 12 Μαΐου 1971, στοὺς ὁμότιμους καθηγητές κ.κ. Δ. Καρανίκα, 'Ηλία Κυριακόπουλο καὶ Χ. Φραγκίστα τοὺς τόμους πού ἐδημοσιεύθηκαν μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συμπληρώσεως εἴκοσι πέντε ἐτῶν τακτικῆς καθηγεσίας.

'Υποτροφία σὲ φοιτητὴ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χιλῆς.—'Η Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, μὲ εἰσήγηση τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ 'Ινστιτούτου Νεοελληνικῶν Σπουδῶν, ἀποφάσισε νὰ χορηγήσῃ ὑποτροφία δύο ἐτῶν (1971-72 καὶ 1972-73) σὲ ἓναν σπουδαστὴ ἀπὸ τὴ Χιλίη, πού θὰ τὸν ὑποδείκνυε τὸ Κέντρο Βυζαντινῶν καὶ Νεοελληνικῶν Σπουδῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Χιλῆς. Τὸ κέντρο ὑπέδειξε τὴ σπουδάστρια δ. Marta Susana Henríquez Quevedo, ἡ ὁποία θὰ παρακολουθήσῃ ἀπὸ τὸν 'Οκτώβριο 1971 μαθήματα ἑλληνικῆς γλώσσας, ἱστορίας καὶ πολιτισμοῦ.

Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

Κ α θ η γ η τ α ί.— 'Ο κ. Δ. Κανατσούλης, ἕως τῶρα ἐντεταλμένος ὑφηγητής, διορίστηκε τακτικὸς καθηγητὴς τῆς ἑδρας τῆς 'Αρχαίας 'Ιστορίας (ἐκλογή 14.1.1971).

'Ο κ. Ν. Χουρμουζιάδης διορίστηκε ἑκτακτος καθηγητὴς ἐπὶ τριετεί θητεία στὴν γ' ἑκτακτο αὐτοτελῆ ἑδρα τῆς 'Αρχαίας 'Ελληνικῆς Φιλολογίας (ἐκλογή 15.1.1970).

'Ο κ. Αὔγουστος Μπαγιώνας ἐξελέγη ἑκτακτος ἐπὶ τριετεί θητεία καθηγητὴς στὴν τακτικὴ ἑδρα τῆς 'Ιστορίας τῆς Φιλοσοφίας (4.3.1971).

Στὴ συνεδρίαση τῆς 22.10.1970 ἡ Σχολὴ εἶχε μετακαλέσει τὸν κ. Κάρολο Μητσάκη, καθηγητὴ τῆς Βυζαντινῆς καὶ Νεοελληνικῆς Φιλολογίας στὸ Πανεπιστήμιο τῆς 'Οξφόρδης, στὴν Α' τακτικὴ ἑδρα τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας· σὲ μεταγενέστερη συνεδρία ἡ Σχολὴ τροποποίησε τὴν πρώτη ἀπόφαση καὶ τὸν μετεκάλεσε στὴν ἑκτακτο αὐτοτελῆ ἑδρα τῆς Γενικῆς καὶ Συγκριτικῆς Γραμματολογίας. Μὲ Β. Δ. ὁ 'Υπουργὸς τῆς Παιδείας διόρισε τὸν κ. Μητσάκη στὴν ἑδρα τῆς Νεωτέρας 'Ελληνικῆς Φιλολογίας (8.4.1971).

'Ο κ. Γ. Π. Σαββίδης, καθηγητὴς τῆς ἑκτάκτου ἑδρας τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς φιλολογίας, ὑπέβαλε τὴν παραίτησή του «διὰ λόγους πανεπιστημιακῆς καὶ ἠθικῆς τάξεως».

'Ο μ ό τ ι μ ο ι κ α θ η γ η τ α ί.— Οἱ κ.κ. Γ. Μπακαλάκης, καθηγητὴς τῆς 'Αρχαιολογίας, καὶ Δ. Πετρόπουλος, καθηγητὴς τῆς Ὀρησκείας τῶν ἀρχαίων 'Ελλήνων, τοῦ 'Ιδιωτικοῦ βίου αὐτῶν καὶ τῆς Λαογραφίας, ἀποχωροῦν τῆς ὑπηρεσίας μὲ τὸ τέλος τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, καταλαμβάνόμενοι ἀπὸ τὸ ὄριο ἡλικίας.

'Η Mommsen - Gesellschaft ἐκάλεσε τὸν ὁμότιμο καθηγητὴ κ. 'Ιω. Θ. Κακριδῆ νὰ μιλήσῃ στὸ Bochum τῆς Γερμανίας στίς 24 Μαΐου 1972.

'Α ν α γ ό ρ ε υ σ η δ ι δ α κ τ ό ρ ω ν.— Κατὰ τὸ πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ 1970 ἀναγορεύθηκαν διδάκτορες τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης οἱ ἀκόλουθοι:

Ἄριστείδης Στεργέλλης, με θέμα: «Δημοσιεύματα τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πάδοβας κατὰ τὸν 17ο καὶ 18ο αἰῶνα» (28.1.1971).

Ἐλένη Μπελιά, με θέμα: «Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Λακωνίαν καὶ Μεσσηνίαν κατὰ τὴν Καποδιστριακὴν περίοδον (1828-1832)» (11.2.1971).

Κωνσταντῖνος Μηνᾶς, με θέμα: «Τὰ ἰδιώματα τῆς Καρπάθου» (18.2.1971).

Ἄσπασια Ταυλαρίδου - Καλούτση, με θέμα: «Συμβολὴ στὴν κατανόησις προβλημάτων υἰοθεσίας. Ἡ διαταραχὴ τῆς ταυτότητος στὴν υἰοθεσία» (8.4.1971).

Γεώργιος Δεσπίνης, με θέμα: «Ἡ Νέμεσις τοῦ Ἀγορακρίτου» (29.4.1971).

Τερέζα Πεντζοπούλου - Βαλαλά, με θέμα: «Ἡ ἔννοια τοῦ ὑπερβατικοῦ στὴ φαινομενολογία τοῦ Husserl» (13.5.1971).

Νικόλαος Αὐγελῆς, με θέμα: «Ἡ ἔννοια τῆς αἰτιότητος στὸν λογικὸ θετικισμό» (10.6.1971).

Ἑταιρεία Μακεδονικῶν Σπουδῶν.

Συμμετοχὴ τῆς Ἑταιρείας στὸν ἑορτασμό τῶν 150 χρόνων τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.—Συμμετέχοντας ἡ Ἑταιρεία στὸν Πανελλήνιο ἑορτασμό γιὰ τὰ 150 χρόνια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 διοργάνωσε σειρά εἰδικῶν διαλέξεων ποὺ πραγματοποιήθηκαν τὸ πρῶτο ἑξάμηνο τοῦ 1971.

Ἀπόστολος Βακαλόπουλος, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: «Τὰ αἷτια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821» (14.1.1971).

Χαράλαμπος Φραγκίστας, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: «Αἱ βάσεις τῶν πολιτευμάτων τοῦ Ἀγῶνος τοῦ 1821» (28.1.1971).

Χρῖστος Λαμπρινός, Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Συντακτῶν Θεσσαλονίκης: «Ἡ διπλωματικὴ ἀναγνώρισις τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος τοῦ 1821». Ἕνας θερμὸς φιλέλληνας (11.2.1971).

Γεώργιος Μαμέλης, Ἐπίτιμος Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς Μέσης Ἐκπαίδευσεως: «Ἡ προσφορὰ τῶν Ὑρακῶν εἰς τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821» (25.2.1971).

Γεώργιος Χιονίδης, δικηγόρος: «Τὰ ληφθέντα ὑπὸ τῶν Τούρκων μέτρα κατὰ τῶν Ἑλλήνων Ἐπαναστατῶν τοῦ 1821 εἰς τὴν Μακεδονίαν» (4.3.1971).

Ἰωάννης Βασδραβέλλης, Γεν. Γραμματεὺς τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν: «Οἱ Μακεδόνες πολεμισταὶ κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821 εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Ρούμελην καὶ τὴν Πελοπόννησον» (18.3.1971).

Ἐμμανουὴλ Πρωτοψάλτης, καθηγητῆς τῆς Παντείου Σχολῆς: «Ὁ Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος καὶ τὸ ἔργον του κατὰ τὴν Ἐπανάστασιν τοῦ 1821» (1.4.1971).

Ἐλευθέριος Πρεβελάκης, Διευθυντῆς τοῦ Κέντρου Νεωτέρου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν: «Ἡ Ἐπανάστασις τοῦ 1821 καὶ ἡ Βρετανικὴ πολιτικὴ» (8.4.1971).

Ἀπόστολος Δασκαλάκης, καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν: «Τὰ ἀνθρωπιστικὰ ἰδεώδη τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821» (29.4.1971).

Προκήρυξη πανελληνίων διαγωνισμῶν.—1. Ἡ Ἑταιρεία ἐπιθυμῶντας ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα νὰ συμβάλῃ καὶ στὴ λογοτεχνικὴ ζωὴ τῆς χώρας, ἐθέσπισε τρία πανελλήνια ἔπαθλα (70.000, 50.000 καὶ 30.000 δραχμῶν), ποὺ θὰ ἀπονέμονται κατὰ τριετία σὲ συγγραφεῖς λογοτεχνικῶν ἔργων με θέμα ἀπὸ τὴ ζωὴ καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς Μακεδονίας.

2. Ἡ Ἑταιρεία προκήρυξε ἐπίσης πανελλήνιο διαγωνισμό γιὰ τὴ συγγραφὴ ἱστορικοῦ ἔργου ἀναφερομένου στοὺς ἐθνικοὺς ἀγῶνες τῶν Δυτικομακεδόνων ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωσιν

τῆς Ἑλλάδας (1830) ὡς τὸ τέλος τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα (1908). Τὸ ἔπαθλο τῶν 80.000 δραχ. ἀθλοθέτησε ὁ κ. Κωνσταντῖνος Νταλίπης, ἰδρυτικὸ μέλος τῆς Ἑταιρείας.

Τελετὴ πρὸς τιμῆ τοῦ Γεωργίου Μόδη. — Ἡ Ἑταιρεία πραγματοποίησε στὶς 15 Μαΐου 1971 εἰδικὴ συγκέντρωση στὴν αἴθουσα τελετῶν τῆς γιὰ τὴν τιμῆ τῶν παλαιμάχο ἀγωνιστῶν τοῦ Μακεδονικοῦ Ἀγῶνα κ. Γεώργιο Μόδη γιὰ τὰ 50 χρόνια τῆς συγγραφικῆς του δραστηριότητος. Στὴν τελετὴ αὐτὴ προλόγησε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας καθηγητῆς κ. Χαρ. Φραγκίστας, τὸ δὲ συγγραφικὸ ἔργο καὶ τὴν ὅλη πατριωτικὴ δράση τοῦ τιμωμένου ἀνέπτυξε ὁ κύριος ὁμιλητῆς τῆς ἐκδηλώσεως καθηγητῆς κ. Κωνσταντῖνος Βαβοσκόκος. Τέλος ὁ κ. Γεώργιος Μόδης, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὴν Ἑταιρεία γιὰ τὴν τιμῆ πού του ἔκανε, διηγήθηκε διάφορα περιστατικὰ τῆς ἐθνικῆς του δραστηριότητος.

Ἐκδρομὴ. — Ἡ ἔτησιὰ ἐκδρομὴ τῶν μελῶν τῆς Ἑταιρείας πραγματοποιήθηκε στὶς 16 Μαΐου στὴ Χαλκιδική. Οἱ ἐκδρομεῖς ἐπισκέφθηκαν τὸ Ἀρχαιολογικὸ Μουσεῖο Πολυγύρου, τὴν Ἀρχαία Ὀλυμπο, τὴν Ποτίδαια καὶ τὸ ἱερὸ τοῦ Ἀμμωνος Διὸς στὴν Καλλιθέα (Μαλτεπέ). Στὸς ἀρχαιολογικοὺς χώρους ξενάγησε ὁ ἔφορος Ἀρχαιοτήτων κ. Ἀνδρέας Βαβρίτσας.

Περιοδικὰ ἀνταλλασσόμενα μετὰ τὰ «Ἑλληνικά».

Τὰ «Ἑλληνικά» ἀνταλλάσσονται μετὰ πολλὰ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ, ἑλληνικὰ καὶ ξένα. Νομίζουμε πὼς προσφέρουμε ὑπηρεσίαν στοὺς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ μετὰ τὴ δημοσίευση τῶν περιεχομένων μερικῶν ἀπὸ τὰ περιοδικὰ αὐτὰ, κυρίως ὅσων δὲν ὑπάρχουν στὶς δημόσιες ἢ ἄλλες βιβλιοθήκες. Ἀπὸ τὰ περιεχόμενα ἐπιλέγουμε ὅσα ἀνάγονται στὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ περιοδικοῦ. Στὸ τεῦχος αὐτὸ δίνουμε τὰ περιεχόμενα τῶν τόμων πού ἐκδόθηκαν τὸ 1969.

ACTA CLASSICA. Ἐκδοσις τῆς Ἑταιρείας Κλασσικῶν Σπουδῶν τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς, Cape Town, τόμ. 12 (1969).

Klaus Wille, Die Personenbezeichnungen in *Bembinus* des Terenz (σ. 1-28).

Gregor Maurach, Catal. 8 and Hellenistic Poetry (29-46).

B. C. Dietrich, Some Myth and Fact about the Dorians (47-52).

P. J. Bicknell, Anaximenes' Astronomy (53-85).

B. Löfstedt, Zur Sprache des Zeno Veronensis (87-102).

B. X. de Wet: The so-called Defensive Policy of Pericles (103-119).

Klaus Rosen, Beobachtungen zur Erhebung Julians (121-149).

T. F. Carney, Content Analysis for Classicists (151-168).

Notes (σ. 169-180): J. H. Barkhuizen, Une note sur Pindare, Pyth. X, 28-31.— C. A. van Rooy, Fortifications in South Attica and the Date of Thorikos (171-180).

Στὶς ἐπόμενες σελίδες: περιεχόμενα ἀνταλλασσόμενων περιοδικῶν, κατάλογος βιβλίων πού ἔλαβαν, πίνακες.

ANTICTION. Ἐκδοσις τῆς Ἑταιρείας Κλασσικῶν Σπουδῶν τῆς Αὐστραλίας, Sydney, τόμ. 3 (1969).

P. J. Bicknell, An Early Incuse Stater of Kroton overstruck on a Pegasus (σ. 1-4).

E. L. Burge, The Irony of Socrates (5-17).

L. Pearson, Demosthenes, or Pseudodemosthenes, xlv (In *Stephanum* I) (18-26).

K. J. McKay, Crime and Punishment in Kallimachos' *Hymn to Delos* (27-28).

G. P. Shipp., Superstitio and Ἐπίσταμαι (29-31).

H. D. Jocelyn, The Poet Cn. Naevius, P. Cornelius Scipio and Q. Caecilius Metellus (32-47).

- A. Treloar, Horace, *Odes* I 12. 35 (48-51).
 D. R. Shackleton Bailey, Manilius IV 681-95 (52-53).
 B. Baldwin, The Authorship and Purpose of Lucian's *Demosthenis encomium* (54-62).
 G. W. Clarke, Some Observations on the Persecution of Decius (63-76).
 A. W. James, Some Examples of Imitation in the similes of Later Greek Epic (77-90).

ESTUDIOS CLASICOS. "Όργανο της Sociedad Española de Estudios Clásicos, Μαδρίτη, τόμ. 13, άρ. 56-58, 1969 (βλ. και Έλληνικά 22,1969, 511-12).

M. F. Galiano, Sobre el fragmento Barcelonés de «La Samia» de Menandro (σ. 1-6).
 Francesco Ballotto, La conciliazione fra τὰ περι γέλωτα παίγνια e τὰ σπουδαία in Aristofane (ιταλ.) (7-11).

José Alsina, Sobre la medicina Hipocrática (13-24).

M. F. Galiano, Ulrich von Wilamowitz - Moellendorf y la filología clásica de su tiempo (25-57).

M. F. Galiano, Iris Murdoch, Alcman, Safo y la siesta (97-107). — Για τὸ άπ. 89 Page τοῦ Ἀλκμάνου (*εὐδουσι δ' ὀρέων κορυφαί*) και ἄλλα ἀντίστοιχα.

L. Gil, Mito griego y teatro contemporaneo (181-202).

I. Muñoz Valle, La profecía di Teoclimeno (209-212).

Σὲ κάθε τεῦχος ὑπάρχει Informaci6n bibliográfica (περιεχόμενα τῶν περιοδικῶν και βιβλιοκρισίες). Ἐπίσης, ὡς παράρτημα, δημοσιεύεται σὲ κάθε τεῦχος μετάφραση ἑνὸς κλασσικοῦ συγγραφέως: 56 Ὀδύσεια ραψωδίες ι,ν,ξ, και χ (μετάφραση σὲ ἐλεύθερο στίχο José Manuel Rabón), 57 Ἀργοναυτικά Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου, ἄσμα γ' (μετ. Carlos García Gual), 58 Ἰπποκράτους Περί ἀέρων, ὑδάτων και τόπων (μετ. José Alsina) και ὁ α' Πυθιόνικος τοῦ Πινδάρου (μετ. J. M. Díez Regañón).

GRAECOLATINA ET ORIENTALIA. Ἐκδοση της Φιλοσοφικής Σχολής τοῦ Πανεπιστημίου Comenius της Bratislava, Bratislava (Τσεχοσλοβακία), τόμ. 1 (1969).

Julius Špaňár, Der Materialismus des Herakleitos von Ephesos (σ. 3-42).

Peter Kuklica, Cicero's Stellungnahme zum moralischen Verfall der Republik (43-70).

HUMANITAS. Ἐκδοση της Φιλοσοφικής Σχολής τοῦ Πανεπιστημίου της Coimbra, Ἰνστιτούτου Κλασσικῶν Σπουδῶν, Coimbra, τόμ. 29 και 30 (1967-8).

Manuel de Oliveira Pulquério, Estudios sobre três tragédias de Sófocles (Φιλοκτήτης, Τραχίνια, Ἡλέκτρα) (σ. 1-50).

Manuel de Oliveira Pulquério, Características métricas das monódias di Eurípides (87-168).

Walter de Sousa Medeiros, Hipponactea, Subsídios para una nova edição critica do iambógrafo de Éfeso (169-266).

Charles Graux, Notices sommaires des manuscrits grecs d'Espagne et de Portugal. (Ἀπὸ τὸ παλαιό, ἀλλά δυσπρόσιτο ἄρθρο τοῦ συγγρ., δημοσιευμένο στὸ Nouvelles Archives des Missions scientifiques et littéraires, τ. 2, 1892, σ. 1-323 [RR 56], ἀναδημοσιεύεται τὸ μέρος (σ. 299-308) ποῦ ἀναφέρεται στὰ χροφ της Πορτογαλίας [Λισσαβών, Ἐθνική Βιβλιοθήκη, Archivo de Torre do Tombo—πρβ. και RR σ. 143]. Βλ. (σ. 354) και ἕνα μικρὸ κατατοπιστικὸ σημεῖωμα γιὰ τὸ ἄρθρο και γιὰ τὸν Ch. Graux, τοῦ A. de Costa Ramalho) (303-311).

Noticia e Comentarios (Δράση τῆς Πορτογαλικῆς Ἑταιρείας Κλασσικῶν Σπουδῶν, τὸ μάθημα τῶν λατινικῶν στὴν Πορτογαλία καὶ τὴ Γαλλία, παραστάσεις ἀρχαίου θεάτρου, κλασσικὰ γράμματα καὶ οὐμανιστικὴ παιδεία στὴ Μοζαμβίκη, ἀνασκαφὲς ρωμαϊκῶν ἀρχαιοτήτων στὴν Conimbrige (334-392).

Βιβλιοκρισίαι καὶ βιβλιοκριτικὰ σημειώματα (μ.ἄ. τοῦ Γ.Μ. Σηφάκη, *Studies in the History of Hellenistic Drama*) (393-459).

Ἀναγραφή τῶν βιβλίων ποὺ ἔλαβε ἢ διεύθυνση (σ. 461-8) καὶ περιλήψεις τῶν δημοσιευομένων ἄρθρων στὰ γαλλικὰ (477-482).

LISTY FILOLOGICKÉ. Ἔκδοση τοῦ Kabinet Ἑλληνικῶν, Ρωμαϊκῶν καὶ Λατινικῶν Σπουδῶν τῆς Τσεχοσλοβακικῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, Πράγα, τόμ. 92 (1969).

Vojtěch Poláček, *La Paix d'Arinée* (γαλλ.).—Σχολιάζει καὶ συγκρίνει τὶς εἰδήσεις ποὺ παρέχουν ὁ Πολύβιος καὶ ὁ Τίτος Λίβιος γιὰ τὴν εἰρήνην τοῦ Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς (188 π.Χ.) (σ. 1-18).

Ladislav Vidman, *Claudia Aug. 1. Acte* (λατ.).—Προσωπογραφικὰ γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι καὶ παλλακίδα τοῦ Νέρωνος (19-23).

Helena Kurzová, *Zum Problem des Infinitivwendes im Griechischen* (γερμ.).—Ἀναφέρεται στὴ νέα ἑλληνικὴ. Τὸ ἄρθρο ἀπάντηση στὴν πολεμικὴ τοῦ Μ.Α. Gabinskij (24-27).

Jan Janola, *Die Berichte über Heraklits Lehre bei Diogenes Laertios* (γερμ.) (97-115).

Helena Kurzová, *Zum Charakter des griechischen Artikels* (γερμ.) (198-205).

Borivoj Borecky, *Zur Interpretation Pind. Nem. VII 5* (τσέχ., περίληψη γερμ.) (206-207)

Miloslav Okál, *Le sens des expressions utilisées par Démocrite pour désigner les goûts* (τσέχ., ἔκτενὴς περίληψη γαλλ., σ. 219-222) (208-219).

Július Špaňár, *Zur Erkenntnistheorie des Herakleitos von Ephesos* (γερμ.) (223-6).

Jan Janda, *Eine Bemerkung zu Diogenes Laertios IX 37* (τσέχ., περίληψη γερμ.) (227-8).

Karel Čapr, *Une vue onomastique sur l'œuvre Res rusticae de Varron* (τσέχ., περίληψη γαλλ.) (229-235).

Ladislav Vidman, *Ad Plinium Minorem Ep. X 113* (λατιν.) (236-8).

Josef Češka, *Chrestiani des Tacitus und die apokalyptische Zahl* (τσέχ., περίληψη γερμ.) (239-249).

Eva Kutáková, *Cruenta maenas* (τσέχ., ἔκτενὴς γερμ. περίληψη).—Γιὰ τὴ μορφή τῆς Μήδειας στὴ λατινικὴ τραγωδία: Ennius, Accius, Pacuvius, Seneca (250 - 256).

Bohumila Mouchová, *Textkritisches zur Historia Augusta* (γερμ.) (257-263).

Jan Bouzeli, *Three rare shapes of geometric pottery* (ἀγγλ.) [*«Stoseyed» vessels, Basket bowls, Ceramic granaries*] (264-270).

Jiri Frel, *Les sculptures d' une ville romaine à Kélibia (Tunisie)* (γαλλ.) (271-275).

Oldrich Pelikán, *Irrationalismus und die römische Kunst* (τσέχ., περίληψη γερμ.) (276-280).

Ružena Dosllová, *Der Traktat des Jacob Palaeologus An omnes ab uno Adamo descenderint* (τσέχ., περίληψη γερμ.) (281-288) [βλ. σημείωμα στὴ Νεοελληνικὴ Βιβλιογραφία 1969].

Radislav Hošek, *Antonini leges sepeliendi sepulchrorumque* (γερμ.) (289-290).

Jiri Frel, *Les plats à poissons attiques* (γαλλ.) Πίν. I-II. [Κατάλογος. Στὸν πίν. I εἰκόνα θραύσματος ἀπὸ τὴν Ὀλυμπο στὸ Μουσεῖο Θεσσαλονίκης].

SICULORUM GYMNASIUM. Έκδοση τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Κατάνης, Catania (Σικελία), N.S. τόμ. 22 (1969).

Giovanni Salanitro, Contributi critico - testuali ad epigrammi ellenistici (σ. 64-74).- Ἐπιγράμματα Α.Π. IX 16, VII 436, VI 204, VII 261.

Rosario Anastasi, Il «Canzoniere» di Giovanni di Euchaita (109-144).

Alberto Terranova, A proposito dell'Epistola I, 4 di Drazio (190-201).

UNIVERSIDAD PONTIFICIA BOLIVARIANA, Medellin (Colombia), τόμ. 31 (1969).

Carlos E. Mesa G., (Μὲ τὸν γενικὸ τίτλο: Hombres, Ideas, Libros [Ἄνθρωποι, Ἰδέες, Βιβλία] μικρὰ σημειώματα: σ. 64-69 Recordando a Juan Moreas, σ. 65-67 Seferis, poeta de Grecia.

ROMILLY J. H. JENKINS

(1907-1969)

Στις 30 Σεπτεμβρίου 1969 πέθανε ξαφνικά στην Washington ένας από τους κορυφαίους βυζαντινολόγους του καιρού μας, ο Romilly James Heald Jenkins, καθηγητής της Βυζαντινής Ιστορίας και Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο του Harvard και από το 1960 Διευθυντής Σπουδών στο Κέντρο Βυζαντινών Σπουδών του Dumbarton Oaks. Ο Jenkins γεννήθηκε στην Αγγλία και σπούδασε κλασσικά γράμματα στο Πανεπιστήμιο του Cambridge. Τα πρώτα του ενδιαφέροντα ήταν κυρίως αρχαιολογικά. Ως εταίρος της Βρετανικής Αρχαιολογικής Σχολής των Αθηνών (1930-1934) είχε την ευκαιρία να προωθήσει τα ενδιαφέροντά του αυτά και συγχρόνως ν' αποκτήσει μιιά πρώτης τάξεως γνώση της νεοελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας. Καρπός της παραμονής του στην Ελλάδα και της στενότερης γνωριμίας του με τον αρχαίο και τον νέο Έλληνισμό είναι τα δυο πρώτα βιβλία του, για τη δωρική πλαστική του 7ου αι. π. Χ. (*Dedolica*, Cambridge 1936) και για τον Διονύσιο Σολωμό (Cambridge 1940). Ο ασυνήθιστος αυτός συνδυασμός κλασσικής αρχαιολογίας και νεοελληνικής φιλολογίας αντικατοπτρίζεται και στα μικρότερα δημοσιεύματά του της προπολεμικής περιόδου. Ύστερα από μιιά δεκαετία διδασκαλίας της νέας ελληνικής στο Πανεπιστήμιο του Cambridge εξελέγη το 1946 καθηγητής της Βυζαντινής και Νέας Ελληνικής Ιστορίας, Γλώσσας και Φιλολογίας στην έδρα Κοραή του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, όπου δίδαξε ως την εποχή της μόνιμης εγκαταστάσεώς του στις Ήνωμένες Πολιτείες. Ο έναρκτήριος λόγος του για τον Παλαμά (Λονδίνο 1947) βρίσκεται μέσα στην παράδοση του αγγλικού ρομαντικού φιλελληνισμού και είναι ίσως το τελευταίο κείμενο του Jenkins για το οποίο ισχύει ο χαρακτηρισμός αυτός.

Από την αρχή της θητείας του στην έδρα Κοραή χρονολογείται ή στροφή του προς τις βυζαντινές σπουδές, που έκτοτε και ως το τέλος της ζωής του θα τον απασχολήσουν σχεδόν αποκλειστικά. Από τα σημαντικότερα έργα του της περιόδου αυτής είναι η έκδοση (σε συνεργασία με τον Gy. Moravcsik) του «Πρός τόν ίδιον υιόν Ρωμανόν» (*De Administrando Imperio*) του Κωνσταντίνου του Πορφυρογεννήτου (1949), του οποίου τυπώθηκε δεύτερη βελτιωμένη έκδοση λίγο πριν από το θάνατό του (1968). Ο Jenkins ήταν επίσης ο συντονιστής και κυριότερος συνεργάτης στο μνημειώδες συλλογικό έργο του ιστορικού σχολιασμού του *De Administrando Imperio* (Λονδίνο 1962). Από την ένασχόλησή του με το έργο αυτό εξεπήγασαν πολλά μικρότερα μελετήματα γύρω από επί μέρους προβλήματα της βυζαντινής ιστορίας του 9ου και του 10ου αιώνα. Την προσοχή του συγκέντρωσαν κυρίως εκδοδομένα και ανέκδοτα κείμενα της περιόδου αυτής, και ιδιαίτερα της εποχής του Λέοντος του Σοφού (Αρέθας, Νικήτας ο Παφλαγών κ.ά.), πολλά από τα οποία εξέδωσε, μετέφρασε, σχολίασε και ερμήνευσε. Τα τελευταία χρόνια ασχολήθηκε με τις επιστολές του Πατριάρχη Νικολάου του Μυστικού, των οποίων νέα έκδοση άφησε σχεδόν έτοιμη. Όλα τα μελετήματα του Jenkins τά διακρίνει κριτική δεξυδέρκεια, συνδυαστική φαντασία, σπάνια έλληνομάθεια και, το κυριότερο, σαφήνεια στη σκέψη και στη διατύπωση, άπρόρροια χωρίς άλλο της κλασσικής του προπαίδειας. Μερικά απ' αυτά είναι υποδειγματικά, όπως λ.χ. το μελέτημα για τόν Νικήτα τόν Παφλαγόνα (*Dumbarton Oaks Papers* 9, 1965, 141-147), και αποτελεί ετύχημα ότι άνατυπώθηκαν πρόσφατα συγκεντρωμένα σ' έναν τόμο με τόν τίτλο *Studies on Byzantine History of the 9th and 10th Centuries* (*Variorum Reprints*, Λονδίνο 1970).

Τα μεγαλύτερα δημοσιεύματα του Jenkins δέν είναι λιγότερο ενδιαφέροντα. Στα κεφάλαια που έγραψε για τή νέα έκδοση των βυζαντινών τόμων της *Cambridge Mediaeval*

History, καθώς και στο βιβλίο του *Byzantium: The Imperial Centuries, 610-1071* (Λονδίνο - Νέα Υόρκη 1966) εξετάζει μακροσκοπικά τὸ Βυζάντιο καὶ συζητεῖ γενικότερα προβλήματα τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας. Τὸ βιβλίο αὐτό, πού περιλαμβάνει τὴν ἐπεξεργασμένη μορφή τῶν παραδόσεων του στοῦ Harvard, δὲν φιλοδοξεῖ ν' ἀντικαταστήσει τὰ ὑπάρχοντα ἔγχειριδια, εἶναι ὅμως ἰδιαίτερα ἀξιοσημείωτο, γιατί σ' αὐτὸ ὁ Jenkins ἐκθέτει τις προσωπικὲς ἀπόψεις καὶ ἐρμηνεῖες του. Συχνὰ οἱ ἀπόψεις αὐτὲς εἶναι ἐπίμαχες καὶ οἱ ἐρμηνεῖες ἰδιόρρυθμα ὑποκειμενικὲς. Ἡ ἐντύπωση πού ἀποκομίζει ὁ ἀναγνώστης ἀπὸ τὸ βιβλίο αὐτό, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ σύνολο τοῦ ἔργου τοῦ Jenkins, εἶναι ὅτι ὁ συγγραφέας ἀντιμετωπίζει τὸ Βυζάντιο μὲ πολλὰς βασικὲς ἐπιφυλάξεις, ἂν ὄχι μὲ κάποια ἀντιπάθεια. Ὁ πολυσυζητημένος μισελληνισμὸς τοῦ Jenkins, πού ἔχει ὡς κύριο στόχο τὰ βυζαντινὰ κατάλοιπα στὴ νεώτερη Ἑλλάδα, ἔχει τις ρίζες του στὴν ἀντιπάθεια αὐτή. Ἐνας κάποιος ἀγγλικὸς ἐκκεντρισμὸς, ἢ μετάβαση ἀπὸ τὸν ἰδανικὸ χῶρο τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος στὴν «ἐρημία» τῶν βυζαντινῶν αἰώνων καὶ ἡ ἐνδιάθετη εἰκονοκλαστικὴ τάση πού ὑπάρχει μέσα σὲ κάθε ἱστορικὸν μποροῦν ἴσως νὰ ἐξηγήσουν, ὄχι ὅμως καὶ νὰ δικαιώσουν, τὴν ἀντινομία αὐτή. Ἡ εἰκονοκλαστικὴ τάση τοῦ Jenkins ἀποκορυφώνεται στὶς δύο περιβόητες διαλέξεις πού ἔδωσε τὸν Νοέμβριο τοῦ 1962 στοῦ Πανεπιστήμιου τοῦ Cincinnati (*Byzantium and Byzantinism, Lectures in Memory of Louise Taft Semple, Cincinnati 1963*, καὶ ἀνατύπωση στὴ σειρά *University of Cincinnati Classical Studies, I, Princeton 1967*).

Αὐτὸ πού προκάλεσε καὶ προκαλεῖ ἀντιρρήσεις στὶς διαλέξεις αὐτὲς εἶναι ἡ ἐκλεκτικὴ χρῆση τῶν εἰδήσεων ἀπὸ τις πηγές, προκειμένου νὰ ἐναρμονιστοῦν μὲ τις *a priori* ἰδέες τοῦ συγγραφέα, καὶ ἡ ἀποσιώπηση τῶν στοιχείων ἐκείνων πού θὰ μπορούσαν ν' ἀναιρέσουν τις βασικὲς θέσεις πού διατυπώνονται. Αὐτὸ ὑπογραμμίζεται στὶς κριτικὲς πού δημοσιεύτηκαν ἀπὸ ἑλληνικὴ πλευρὰ (τῶν Γ. Ἀρνάκη καὶ Π. Χαρανῆ, *Balkan Studies* 4, 1963, 379-400, καὶ 11, 1970, 1-34). Ἡ κεντρικὴ ἰδέα τοῦ Jenkins στὶς διαλέξεις αὐτὲς, ἢ ἀντίθεση ἀνάμεσα στὴν ἀπολυταρχικὴ καὶ σκοταδιστικὴ Ἀνατολὴ καὶ στὴ φωτισμένη Δύση, δὲν ἦταν δυνατόν παρὰ νὰ προκαλέσει πολλὰς καὶ δικαιολογημένες ἀντιδράσεις. Τὴν ἰδέα αὐτὴ τὴ μεταφέρει ὡς τὴν ἐποχὴ μας καὶ θεωρεῖ τὸ Βυζάντιο ὡς πρόγονο τοῦ ρωσικοῦ ἀπολυταρχισμοῦ, τσαρικοῦ καὶ σοβιετικοῦ, ἄποψη ὀπωσδήποτε παράδοξη, πού μόνο ὡς ἔμμεση ἔκκληση ὑπὲρ τῆς καλλιιεργείας τῶν βυζαντινῶν σπουδῶν πρὸς τὸ ἀμερικανικὸ κοινὸ μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῆ. Ἡ τάση αὐτὴ τοῦ Jenkins ν' ἀποφαίνεται ἀξιωματικὰ χωρὶς νὰ ἐπιχειρῆ νὰ ἐρμηνεύσει, καὶ νὰ γενικεύει χωρὶς νὰ κάνει τις ἀπαραίτητες διαφοροποιήσεις, εἶναι φανερὴ καὶ στοῦ βιβλίου του *The Dilessi Murders* (Λονδίνο 1961), στοῦ ὁποῦ ἐκθέτει τις θεωρητικὲς ἀντιρρήσεις του γιὰ τις ἀπόψεις ἐκεῖνες τῆς νεοελληνικῆς πραγματικότητος πού τοῦ εἶναι ἀντιπαθεῖς. Πρέπει πάντως νὰ λεχθῆ ὅτι ὁ ὀπωσδήποτε ἐκκεντρικὸς μισελληνισμὸς τοῦ Jenkins δὲν ἐκδηλώθηκε ποτὲ στὶς προσωπικὲς ἐπαφὲς πού εἶχε ὁ γράφων, καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἕλληνες, μαζί του. Ὅσο κι ἂν διαφωνῆ κανεὶς μὲ τις ἰδέες του, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ συμφωνήσῃ ὅτι ὁ πρόωρος θάνατός του στέρησε τις βυζαντινὲς σπουδὲς ἀπὸ ἕναν ἄξιο θεράποντα.

N. M. ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΗΣ

BÖRJE KNÖS
(1883 - 1970)

Πέθανε τὸν περασμένο χρόνο ὁ Börje Knös, ὁ γνωστὸς Σουηδὸς νεοελληνιστῆς. Ὁ θάνατός του δὲν ἦταν ἀπροσδόκητος· ὁ Knös ἦταν 87 χρονῶν κι ἀπὸ καιρὸ ἄρρωστος. Ὡς-

τόσο, πέρα από το ότι στέρησε την 'Ελλάδα και τη λογοτεχνία μας από έναν θερμό φίλο και μελετητή, είχε κι έναν ιδιαίτερο απόηχο· έκανε για τους μελετητές της νεοελληνικής λογοτεχνίας όριστικό ένα κενό που από καιρό ύπηρχε, τόν ανολοκληρωτο δεύτερο τόμο της «Ίστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας» του.

Γεννήθηκε στην Ουψάλα το 1883. Άνηκε σε παλιά οικογένεια, με παράδοση στον κληρο,τή διοίκηση και την εκπαίδευση, και νωρίς ανέλαβε και ο ίδιος διοικητικές θέσεις στην εκπαίδευση, αφού έγινε διδάκτωρ της Φιλοσοφίας (Φιλολογίας) το 1908. Το 1911 - 1916 ήταν Kansler (επίτροπος, ως ποῦμε) τών Πανεπιστημίων της Σουηδίας. Το 1930 - 1948 έφτασε γενικός γραμματέας του Ύπουργείου. Πήρε μέρος σε πολλές κρατικές επιτροπές για θέματα μουσειών, αρχείων και εκπαιδεύσεως, και γενικά ασχολήθηκε με θέματα εκπαιδευτικά και πολιτιστικά της χώρας του ή με μορφωτικές ανταλλαγές με άλλες χώρες. Ύπηρξε για μεγάλο διάστημα αντιπρόεδρος της Alliance Française στη Στοκχόλμη και ύστερα πρόεδρος του Έλληνοσουηδικού συνδέσμου στο διάστημα 1948 - 1958.

Έγραψε άρθρα και μελέτες, από τα όποια μνημονεύομε μιá μελέτη για τόν ελληνικό προρομαντισμό, μιá για τή βυζαντινή παράδοση στην κρητική λογοτεχνία, τó άρθρο του για τόν Ίανό Λάσκαρι (Un ambassadeur de l' Hellenisme...), τή μελέτη για τήν «Νεοελληνική ποίηση στο Μεσαίωνα και τήν Άναγέννηση», για τόν Γεμιστό, τέλος τή μελέτη «Un délégué grec au service de la diplomatie suédoise au XVII siècle». Άναφέρομε τελευταία τήν ίστορία του της νεοελληνικής λογοτεχνίας («L'histoire de la littérature néo-grecque», Urpsala 1962). Το έργο, όπως είναι γνωστό, φτάνει ως τó 1821 μόνο-κι από τήν άποψη αυτή μειονεκτεί. Ό δεύτερος τόμος, που θά έξαντλούσε τή νεοελληνική λογοτεχνία ως σήμερα, δέν γράφτηκε. Ό Κηός είχε κάνει τήν προεργασία και ξέρω πώς στο τέλος είχε ζητήσει από τήν κυρία Rosenthal-Καμαρινέα νά ολοκληρώσει τó έργο και νά έπιμεληθί τήν έκδοση. Κι αν άκόμη αυτό γίνη, βέβαια δέν θά είναι πιá τó έργο του Κηός.

Ό,τι έχομε στα χέρια μας παρουσιάζει και έσωτερικά μειονεκτήματα. Όμως, όπως και ή ώρα τó ζητά, θά πρέπει νά δη κανείς τώρα τόν πολύτιμο πρώτα πρώτα για μιá πενιχρή βιβλιογραφία τόμο. Νά τονίσει έπειτα τήν πλατιά, άνετη έξέταση που γίνεται για έργα και πρόσωπα, έτσι που ό άπειρος ξένος (άλλά γιατί όχι κι ό Έλληνας;) νά δέσει τó πλήθος τών ονομάτων και τών τίτλων με κάποιες ίστορίες. Για τόν Έλληνα τó βιβλίο είναι πολύτιμο, φυσικά γιατί είναι τó κοίταγμα άπ' έξω, από έναν τρίτο, της λογοτεχνίας μας, τήν όποία έχομε έξάλλου τήν ευκαιρία νά δοῦμε μέσα σε γενικότερα πλαίσια, χάρη στις παραβολές, με τούς Γάλλους κυρίως και τή ρομανική λογοτεχνία.

Ή «Ίστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας» γράφτηκε στα γαλλικά. Το ίδιο και οι περισσότερες μελέτες του Κηός. Θα άποτολμούσε ίσως κανείς νά πη ότι αυτό δέν είναι τυχαίο. Γενικά ή παιδεία του Κηός ήταν γαλλική (γεγονός όχι συνηθισμένο για τούς άγγολάτρες Σουηδούς και που δείχνει έξάλλου, και όχι μόνο για τó λόγο της σπανιότητας, μιá βαθιά καλλιέργεια και μιá άλλιότιχη αισθαντικότητα) για μεγάλο διάστημα κιόλας έργο του ήταν οι μορφωτικές σχέσεις και ανταλλαγές με τή Γαλλία. Και κάποιες χρονολογίες πάλι και τίτλοι έργων μäs κάνουν νά σκεφτούμε ότι ή γνωριμία του Κηός με τήν Έλλάδα έγινε πάνω στη βάση μιäs έκλεκτικής, ως ποῦμε, συγγένειας με τó μέσο της γαλλικής παιδείας. Ό λόγος αυτός εξηγεί και τή μοναχικότητά του σ' ό,τι άφορά τήν «παρουσία» του άνάμεσα στους νεοελληνιστές της Σουηδίας. Οι πιό πολλοί άπ' αυτούς ξεκινούν από τήν κλασσική φιλολογία. Μιá θέση, που φαίνεται πώς τήν καθιέρωσε ό καθηγητής Al. Wifstrand, δόδησε άπό τή μελέτη της κλασσικής στην ύστερη και μεταχριστιανική άρχαιότητα και, μ' αυτόν τόν τρόπο, στο Βυζάντιο και τή νεώτερη Έλλάδα. Θέση λογική βέβαια

και που μπορεί ν' αποδώσει αξιόλογους καρπούς· που από την άλλη όμως όπωσδήποτε βασίζεται στην ανάγκη να εξευρεθῆ «ζωτικός χῶρος» και γίνεται γι' αυτό συχνά σχολαστική. Τοῦ Κηὸς ἡ θέση ἔχει περισσότερη δροσιά· ξεκινᾶ από τὴ νέα Ἑλλάδα και γι' αὐτὴν (και για τὸ Βυζάντιο, φυσικά) ἐνδιαφέρεται. Αὐτὸς κυρίως ἔχει μεταφράσει τοὺς νεοελληνες (Θεοτοκά, Καζαντζάκη, Καβάφη, Σεφέρη). Ὁ Κηὸς ἦταν ὁ νεοελληνιστὴς τῆς Σουηδίας. Ἐνα πρόχειρο κοίταγμα στις ἀφιερώσεις στὰ βιβλία του, που τὰ κληροδότησε στὴ βιβλιοθήκη τῆς Οὐψάλας, δείχνει ὅτι οἱ περισσότεροι και οἱ μεγαλύτεροι τῆς νεοελληνικῆς λογοτεχνίας και φιλολογίας τὸ ἤξεραν.

Σ. Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ

Τὸ 1970, ὕστερα ἀπὸ μακρόχρονη ἀρρώστια, πέθανε στὸ Λονδίνο ὁ φιλόλογος και βυζαντινολόγος JOHN ΜΑΥΡΟΓΟΡΔΑΤΟ, ἄλλοτε καθηγητὴς τῆς βυζαντινῆς και νέας ἐλληνικῆς φιλολογίας στὴν Ὁξφόρδη. Τὰ «Ἑλληνικά» θὰ δημοσιεύσουν νεκρολογία στὸ ἐρχόμενο τεῦχος.

Στις 19 Μαρτίου 1971, πέθανε ξαφνικά, στὴν ἀκμὴ τῆς δραστηριότητάς του ὁ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΛΛΟΥΡΔΑΣ διευθυντὴς τοῦ Ἰδρύματος Μελετῶν Χερσονήσου τοῦ Αἴμου και διαλεχτὸς φιλόλογος και πνευματικὸς ἄνθρωπος. Ἡ Θεσσαλονίκη, που τοῦ εἶχε γίνει ἡ δευτέρη πατρίδα του, ἐθρήνησε εἰλικρινᾶ γιὰ τὸν ἀδόκητο αὐτὸ θάνατο. Στὸ ἐρχόμενο τεῦχος θὰ καταχωρίσουμε ἐκτενῆ νεκρολογία γιὰ τὸν ἐκλεκτὸ ἄνθρωπο και ἐπιστήμονα.

Στις 17 Μαρτίου 1971 σὲ προχωρημένη ἡλικία πέθανε στὸ Montpellier τῆς Γαλλίας ὁ LOUIS ROUSSEL, καθηγητὴς τῶν ἀρχαίων ἐλληνικῶν στὴν πόλη αὐτὴ ἀπὸ τὸ 1924 και γνωστὸς νεοελληνιστὴς.